

ZGODNJA DANICA

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrť leta 1 gld. 15 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četrť leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 12. vel. travna 1871.

List 19.

Egiptovski Jožef.

Igra v petih dejanjih.

Spisal Radoslav.

Osebe:

Jakob, stari oče.

Putifar, star gospod, dvornik kraljevi.

Putifarka, njegova žena.

Več slugov.

Ječar.

Izmaelski kupci.

Ječarjeva sinova.

Kralj egiptovski.

Točaj.

Modrijani egiptovski.

Ljudstvo.

Ruben
Simeon
Levi
Juda
Izahar
Zabulon
Dan
Neftali
Gad
Aser
Jožef
Benjamin

njegovi sinovi.

Pervo dejanje.

Pervi prizor.

Šotor; pred njim sedi na lesenem sedežu oče, krog njega deseteri stareji sinovi, vsak s pastirsko palico.

Simeon (očetu očita je).

Oj oče, čuj me pazno in prevdari
Besede, ki so spale v duši moji,
Potem pa nam odgovor svoj podari:
Al smo, al nismo vsi sinovi tvoji?
Če smo, zakaj ne ljubiš nas enako?
Zakaj razloček delaš ti med nami?
Če ne, kdo delal bode vedno tlako,
Se lomil za živino in ovčami?

Neftali.

Zares zdaj, oče, nam povej odkrito,
Kaj zlasti Jožefa in Benjamin
Tak serčno ljubiš? To je čudovito!
Sta li samá ta dva ti ljuba sina?
Jaz ino bratje moji deveteri
Se trudimo pri tebi dolgo časa,
Vendar ne jaz, ne bratov teh kateri
Ni čul iz tvojih ust pohvale glasa.

Zabulon.

Kaj tukaj, brat, govoril boš od hvale,
Po kaj besedo prazno si izprožil?
Ušesa naše, vč kaj so prestale,
Ko nas je Jožef „ljubljenec“ zatožil?
Bi boljše paglavec za-sé ongavil,

Da molčal bi — ga bomo že učili —
Kot da je zdražbo toliko napravil.

Oče (*Simeonu*).

Al ti se ne bojiš me vpraševati
S sirovo in nespametno besedo
Ter nehvaležno meni s tém žugáti,
Da boš zapustil celo mojo čedo,
Ki davno vživaš mojo že ljubezen?
Ki več ko drugi imaš dobrot od mene?
Oj, kaka vjeda dušna te bolezen!

(*Neftaliju*.)

In Neftali, ti ž njim si misli ene?...
Tud ti si mene nespodobno vprašal,
Zakaj tak ljubim mlajša svoja sina?
Ljubezen si do nju mi oponašal,
Kot da bi ti ne imel nič spomina
Dobrote moje; — al ti več ni znano,
Kaj zá-te sem terpel že, za-te storil?
V sovraštvo ž sercé je zakopano,
Ker zoper brata si hudó govoril!

(*Zabulon*.)

Kaj rekel si, o Zabulon brezbožni!
Al tó te vjeda, ker mi je naznanil
Hudobnost vašo Jožef moj pobožni
Le iz ljubezni, da bi jaz ubranil,
Da bi Jehova ž njo se več ne žalil?

(*Vsem*.)

Zakaj ste toraj ná-nj takó serditi?
Zavid vsem čert vam v sercih je zapalil,
Tedaj njegov plam morate gasiti;
Bodite dobri, dragi mi sinovi!
Do mlajših bratov vsa zavist naj zgine,
Potém ljubezni moje ste gotovi,
Gospod dajal vam blagor bo z višine! —

Gad.

Ti nas sicer ljubezni zagotavjaš,
O oče! — vendar ljubiš ne v resnici,
Besede vedno nam le-té ponavljaš,
Al kaj? ravnaš pa z nami po krivici;
Najbolj le Jožef se ti je prikupil,
Na druge nas pa skoraj si pozabil,
Si zalo pisano mu suknjo kupil,
Ki nam v zaničevanje jo bo rabil.

Oče.

Bodite dobri, kot sem prej vam rekel,
Nikar zató mi Jožefa čertiti,
Ker sem ga v suknjo pisano oblekel,
Vam vsem jih kmalu tudi čem kupiti;
Zakaj mu toliko ste nevoščljivi?

Oj, kal sovraštva v sercih vam poganja,
Sej je vaš brat, nedolžni, ljubeznjivi, —
Ne bodite nasledovalci Kajna.

Drugi prizor.

(Jožef, mladenič milega obličja, pride iz šotora. Prejšnji.)

Jožef (slovesno).

Čujte oče, čujte bratje,
Kaj se mi necej sanjalo! —
Klasje lépo je ležalo
Tam na njivi vse rumeno.
Vsi smo delali veselo
In vezali lépe snôpe
Ter jih skladali na kôpe,
Da bi jih potém mlatili
Glejte, kar moj snop po koncu
Sam na njivi se postavi,
Klasi niso b'li sentjavi, —
Vendar obstojé prot solncu.
Kar je bilo vaših snopov,
— Taka bila mi je sanja, —
Se postavi in uklanja
Mojemu ponižno snopu.
Kaj da sanja tá pomeni,
Si ne morem razložiti,
Dobra sanja mora biti,
Serce, misel mi navdaja.

(Bratje ga hudó pogledujejo.)

Simeon (zaničljivo).

Zarés, prijetna tebi sanja zala;
Le glej, da včakaš srečnega še dneva,
Ko bomo izvolili te za kralja!

Vsi.

Oj, tiho bodi, ti neumna reva!

Jožef (prijazno).

Ljubi bratje! ne hudite
Nad menoj se zarad tega,
Poslušajte me brez krega,
Kaj še dalje v sanji vidim:
Solnce krasno je sijalo,
Zraven solnea luna mila
Čisto jasno je svetila,
Okrog njé zvezd enajstéro;
In ko glédam ves začuden,
Vidim — tako se mi sanja —
Da se mi pohlevno vklanja
Solnce, luna ino zvezde.

Oče.

Kaj s tem nam, sin moj, hočes naznaniti?
Te bomo jaz in mati, bratje kali
Kdaj kot gospoda morali častiti?
Al mari še celó se ti vklanjali?

Jožef.

Tega, oče moj premili,
Nisem mislil še nikoli;
Naj zgodi po Božji volji
Meni se, njegovi stvari!

Oče (starejim sinovom).

Pojdite torej, solnce je visoko,
Sinovi ljubi! pazite na čede;
Zapomnite pa v serca si globoko
Očetove sledeče té besede:
Jehova gréh naj manji tud' sovraži

In zavidljivost tudi On zavidi;
Pobožne serca le On ljubi, blaži.
(Odídejo mermraje.)

(Jožefu.)

Ti Jožef pa, nazaj mi v šotor idi!
(Odide.)

Tretji prizor.

Oče (sam).

Čudne rés se zdé mi sanje; —
Naj pomislim malo ná-nje. —
Kaj bi snopje pomenilo,
Ki se enemu vклонilo?
Morda misli so visoke
Vladati mi čez otrôke
Kdaj po glavi mu rojile,
Ter se v sanje spremenile?
Kaj je vendar povod dalo,
Da se tó mu je sanjalo?
Kaj posebnega zná biti,
Ker ne morem si zjasniti!
(Se nekoliko zamisli, potém nadaljuje.)

Več ko perva, druga sanja
Daje mi premišljevanja.
Mar zató, ker bolj ga ljubim,
Misli mu prevzetne snubim?
Kakošne imá namére?...
Kaj so zvezde enajstéro?...
Solnce, lune vклон ognjeni —
To kaj čudnega pomeni! —
Kdo vé, kaj si domišljuje,
Kake sklepe v duhu snuje?
Kamor dan mu serce vódi,
Tó se mu po noči blodi! — —

(Obmolknívi malo.)

Oh! ne, ne poznám mladenča,
Da ponižnost njega venča,
Je Gospodovega dúha,
Nič ne vé še od napúha.
Skriti Božji so nameni; —
Ako Bog mladenča ceni,
Kdo vé, v kaj ga še postavi?

(Protí nebu.)

Naj češčen bo na višavi!
(Dalje nasl.)

Govor dr. Čebaška v kat. besednici v Ljubljani 7. majnika 1871.

Ljubljansko konštitucijalno društvo, ki je že pri raznih priložnostih očitno pokazalo svojo zagrizenost do katoliške cerkve, je v svoji seji 18. apr. sklenilo adresu do sedaj velikrat imenovanega Döllingerja, ki se je očitno vzdignil zoper versko resnico papeževe nezmotljivosti in je zato tudi očitno od cerkve izobčen, in je s tim poterdilo, da je v tej reči enake misli z imenovanim izobčenim profesorjem in torej tudi zapade z njim enaki kazni, izobčenju (excommunicatio). Tudi je dalo prošnjo do vsega ministerstva, da naj varuje državo nevarnega vpliva te verske resnice. Težko je razumeti, zakaj in kako se vtika posvetno politično društvo v čisto versko resnico, ktera ima s politiko ravno toliko opraviti, kakor nezmotljivost vesoljne cerkve, in prav lahko bi se Apelova prislovica obrnila na konšt. društvo. Težko je razumeti, kako se društvo, čigar udje so po silni večini katoličani s katol. načelnikom, loti določene katol. resnice in s tim zaverže katol. pravilo ali vodilo, po katerem so vse verske resnice enake božje veljave, in bi se dosledno morali ločiti od katol.

cerkve. Težko je razumeti, kako da so se pri obilno obiskanem zboru enoglasno sprejeli sklepi, da tedaj pri tolikem številu ni bilo med njimi ne enega resničnega, vernega, podučenega katoličana, ki bi jim bil bral kak temelit spis o ti stvarini. Težko je tudi razumeti, kako se to društvo ne naveliča pisati praznih adres in prošenj, ko se je že tolikrat z njimi opeklo, blamiralo, da ima „Brencelj“ vedno dosti blagá zastran njihovega delovanja. Pri vsem tem moramo spoznati, da nismo družega pričakovali. Sej je to nar ložej, in vsak prederznež, še tako neveden, zamore dajati za-ušnice cerkvi, ki tudi nepokorne otroke le miluje in za nje moli, in ako jih z duhovno kaznijo kaznuje, stori to le s težkim srcem in z dobrim namenom, da bi se poboljšali. Pa sej imajo neke baže ljudje to za znamnje učenosti ali inteligencije, ako ne verujejo, kar drugi kristjani verujejo; in sej je ljubljansko društvo že navajeno po zgledu družih enacih ravnati ter ne poostajati v taki lepi priliki: Ko vsi drugi brezumni vpijejo: „križaj ga,“ ali bo ljubljansko konštit. društvo samo molčalo? To tolikanj manj, ker je precej njegovih udov Vogtove šole, opičarji; in znano je, da te živalice rade posnemajo, kar pri družih vidijo.

Nar bolj smo se pa mogli čuditi, da njihova govornika v tej reči nista bila nič podučena, in zato prežvekata le splošne, stokrat omlačene in overžene izraze o jezuitih, inkviziciji, ktere sta pobrala iz judovskih in prostomavtarskih časnikov, ali pa vpletata druge reči, ki niso v nobeni zavezi s to resnico. Sicer pa ne poznata ne Döllingerjevih, ne njemu nasprotnih spisov, in zato sodita v ti reči, kakor slepec o barvah. Prof. Perger prederzno terdi, da so papeži učili pameti nasprotno reči; kaj in kako? pa ni dokazal: bo blezo le zoper njegovo pamet; — govori od ponarejenih virov, pa tudi ne pové, kateri so ti — je le slišal zvoniti; sicer mogočno govori o učenosti in vzorih, idejah, kar se utegne prav zelo zdeti takim, ki sami nič ne mislijo. Na zadnje oporeka papeževo nezmotljivost v imenu „der aufgeklärten Bevölkerung Krains“ (izobraženega prebivalstva na Kranjskem). Kdo mu je dal pravico k temu, in kdo je „aufgeklärt?“ Dr. Račič miluje, da nimamo v Avstriji kacega Döllingerja, in ker družih taciuh duhovnov ni našel v Avstriji, imenuje dva nesrečna, odstavljena kaplana, Pederzani-a in Alojza; — pač izverstna, če tudi mala tovaršija za Döllingerja, ki se bo gotovo za njo zahvalil! Dalje omeni nesrečne katol. deržave: Španjsko, Francosko, Laško, kakor bi bila vseh nesreč kriva nova verska resnica! In poslednjič se znosi nad našimi romarji, ki so se bili mesca sušca v Rim podali, kakor bi bili ti šli v Rim zastran nove resnice, in ne zavoljo oropanja sv. Očeta, kateri rop zdrava pamet in ves pravičnisvet za krivico spozná in obsoja, dasiravno ga je konšt. društvo veselo in torej sodi zoper pravico in zdravo pamet!

Ne iz teh praznih govorov, ampak iz okoliščin in sklepov se vidi, da je temu društvu Döllinger nezmotljiv, papež z vsimi škofi, ki so s pomočjo sv. Duha določili za versko resnico papeževo nezmotljivost, pa ne; zakaj in kako, to vé profesor Perger in njegova zdrava pamet ter obeh govornikov katol. kerstni list!

Naše kat. politično društvo, ki se je še le po ti slo-viti seji redoma pričelo, se sicer ne nadja odveč, da bi ude konšt. društva boljšega prepričalo; zakaj ko bi bili resnice željni, jim že prej ni manjkalo poduka o tej reči od učenih in veljavnih móž, ki so to resnico na vse strani pretresovali in razjasnili. To preiskovanje tirja od ene strani dokaj bogoslovne in cerkvenozgodovinske vednosti, od druge strani pa terdno voljo res-nico iskati, brez enostranosti in presoje; obojega pa manjka večemu delu udov konšt. društva, kar je do-

stikrat že pokazalo. Vender naše kat. društvo k takim sklepom ne sme molčati, ker bi se sicer po znani pri-slovlci lahko mislilo, da jim priterjuje in je enakih misli z njim; zato po svojem imenu in namenu mora oporekati takim sklepom ter svoje prepričanje očitno izreči, da se drugi še verni katoličani nevarnosti varu-jejo in v svoji veri poterdijo. —

Resnica papeževe nezmotljivosti je bila med zbo-rovimi sejami in po slovesni določbi od toliko slavnih škofov in bogoslovcev pojasnjena na vse strani, da bi vam mogel naštetii dolge zapisnike imen slovečih pisa-teljev, ki so zlasti po Laškem, Francoskem in Nemškem zadevne spise na svitlo dajali. Drugi škofje so kratko v pastirskih listih razlagali to resnico. Pa ne le zdaj, že v poprešnjih letih so vsi sloveči bogoslovci razun Galikancev in Janzenistov ravno to resnico temelito do-kazovali. Že v 11. in 12. veku so naj imenitniši bogo-slovci Lanfrank, Anzelm, Bernard in več drugih, v 13. pervaki bogoslovcev Tomaž Akv. in Bonaventura, v 14. in 15. Alfons Tostat, Turekremata, Lavrencij Just., Anto-nin, v 16. Melh. Kanus, Kanizij, Karl Bor., Franc Sal., v 17. Suarez, Vaskvez, Belarmin, Petavij, visoke šole v Parizu, Kolinu, Lovanu. V 18. veku ne le Benedik XIV, Liguori, ampak tudi cerkveni zbori po Francoskem, Nemškem, Laškem, Belgijanskem, Irskem, Španjskem, v Ameriki. L. 1831 so celo francoski liberalci pozdravili papeža ko nezmotljivega varha resnice. Gotovo je, in sami nasprotniki ne morejo tajiti, da je bila kat. zavest sploh ob vsih časih za to resnico, ter le male proti-cerkvene stranke novejših časov so ji nasprotovale. Go-tovo je, da je v poprešnjih letih današnji patron na-sprotno stranke, Döllinger sam papeževo nezmotljivost učil, kakor so mu njegovi učenci iz njegovih lastnih spisov dokazali. Dobro se spominjam svojega izverst-nega profesorja, ki je pred 28 leti rekel: „Ta res-nica je dovelj dokazana, da se more konečno določiti.“ Slovesni shodi škofov v Rimu l. 1854—62—67, so ter-dili to resnico. Ni tedaj novo to vprašanje; kdor le količkaj pozná zgodovino sv. cerkve in njene vere, bo vedil, da že veliko sto let se je to pretresovalo, in zdaj v Vatikanskem zboru le konečno določilo in nasprotna misel zaverгла. Enako je, kakor se stareji spominjate, da je bilo z versko resnico čistega spočetja Ma-rije Dev. Verni so to vedno verovali, bogoslovci doka-zovali, cerkev praznik postavila in odpustke delila. Se-danji papež pa so prašali vse škofo, kaj o ti resnici mislijo, in so jo potem l. 1854 s lovesno za versko okilcali.

Kdo pa ima oblast razodete resnice za verske okli-covati? Resnice sv. vere so od Boga razodete, nekaj že v stari zavezi po Mojzesu in prerokih, bolj na tanko v novi zavezi po Kristusu Sinu Božjem. Tedaj bo go-tovo oni imel to oblast, kteremu jo je Kristus zročil, — to so aposteljini in njih nasledniki. Zakaj njim je rekel Kristus s tisto oblastjo, ktera je le njemu lastna: „Dana mi je vsa oblast v nebesih... Pojdite po vsem svetu, učite vse narode... Kdor vas posluša, mene po-sluša...“ Aposteljini in njih nasledniki so bili pa zgolj ljudje, sami po sebi zmoti podverženi, zato jih je Kri-stus hotel in mogel spretne storiti za ta poklic, da se niso motili, napčno razumeli. In glej, res je Kristus to storil, ko je izročevaje to oblast pristavil: „Glejte, Jaz sem pri vas vse dni do konca sveta.“ Tedaj jim je ob-ljubil svojo pomoč. In pri drugi priložnosti: „Jaz bom Očeta prosil, in vam bo dal družega Učenika, da ostane pri vas vekomaj, Duha resnice. Niste vi, ki govorite,

*) Prečastiti govornik, ki je nam izverstno knjigo o tej reči spi-sal, tudi sam že 19 let uči v bogoslovnih šolah ravno to res-nico, kakor so njega ko bogoslovca učili v Ljubljani in na Dunaju.

Duh Vašega Očeta je, ki v vas govori.“ Ali so se aposteljni mogli motiti, ko je Kristus pri njih in Duh resnice? Kteri kristjan, ki veruje v trojedinega Boga, bi smel brez greha to misliti? Saj so bili aposteljni sami tega tako prepričani, da so svoj sklep imenovali sklep sv. Duha, Kristusa kralja in glavo sv. cerkve, ktere varhi so v tako tesni zvezi z njim, kakor kralj s kraljestvom, glava s telesom. Nasledniki aposteljniov so se ob vsih časih zbirali v vesoljne zборе in v taci zborih so zmote zaverili in čisto resnico očitno vernim oklicovali, in vsi verniki, razun krivovercev, so tako slovesno določene resnice sprejemali za resnice od Boga razodete. In glej, ravno tako je vesoljni zbor z več kakor 530 škofi vsega sveta (ktere prof. Perger Jezuitencollegium imenuje) pod predsednikom sv. Očetom našo resnico za versko slovesno in konečno določil in oklical. Ali niso verni dolžni to resnico sprejeti, kakor so ob vsih časih verni sprejemali sklepe vesoljnih zborov? Ali bi jih sicer zadevale Jezusove besede: „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in grešnik.“ Ali ne stavi taki nasprotnik na laž Kristusa samega, ki je obljubil svoji cerkvi sv. Duha pomoč? Ali taki ne stavi svoje modrosti višej kakor božjo Kristusovo? Taki ni več veren kristjan, je bogokletnež, bolj kriv memo nevernikov. To so vsi, ki sedaj tajé določeno resnico o papeževi nezmotljivosti. Ta grozna sodba ni moja, je sodba Sodnika živih in mertvih, Jezusa Kristusa samega, ki pravi: „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in grešnik;“ in drugej: „Kdor veruje in je keršen, bo zveličan; kdor ne veruje, bo pogubljen.“ Take obsodi Kristusova beseda: „Kdor ni z menoj, je zoper mene, kdor ne zbira z menoj, raztresa.“ — „Ali hočete Kristusa ali Baraba“, je vprašal sodnik Jude; oslepljeni so vpili: Daj nam Baraba, Kristusa pa križaj! Enako si sedanji nasprotniki zoper Kristusovega namestnika volijo svojega Baraba krivega preroka, to je, zmotljivega človeka, ki s svojo napéno učenostjo nasprotuje določeni Kristusovi resnici in s tim sveti cerkvi hude rane seka, ter ji lastne otroke ropa. (Dalje prih.)

Osoda kronanih sorražnikov in nasprotnikov sv. Cerkve.

„Ch. Pilger“ piše: Žalostno je viditi, kako vse evropske vlade mirno gledajo in pripusté, da laški kralj, ki je gnan in zbehan od puntarjev, naj starejega in pravnega vladarja na svetu ropa in mu kraljestvo jemlje. Pa še žalostniše je slišati in doživeti, kako po vsi Evropi ravno tisti možje, kteri vpijejo po človekoljubji, omiki in oliki, po prostosti vere in bogočastja itd., v pivnicah, pisarnicah, zborih in po časopisih — molče k sramotam in divjostim zoper kat. Cerkev in njenega glavarja. Gotovo naj žalostniše znamnje v naši dobi je, da omikanci in olikanci, kakor se hvalisajo, k temu počenjanju v Rimu še hujskajo in se veselé. Vedili smo, da je človeštvo globoko padlo, pa nismo vedili, da je vse pravno čutstvo zginilo, in da veljá peklenko načelo: Sila pred pravom. To je znak npravne popačenosti našega časa, in besede „človeštvo, omika in olika“ so v ustih takih ljudi le prazne žveke. Zatoraj so sv. Oče Pij IX že pred nekaj leti djali: „Dajte besedam njih pravi pomen,“ takrat namreč, ko so v okrožnici in silabu prave nauke in načela opravu, omiki in oliki zrekli. Sedanjost je taka, da je groza pogledati v prihodnjost. Kaj bo? Ako že s papežem tako delajo in ravnajo, kaj še le bodo z nami katoliki počenjali? (V Parizu se že vidi, kaj počenjajo, in da pred njimi ni nihče varen, pa tudi sami ne; zakaj danes ga imajo že drugi v ječi, kteri je včeraj še nad drugimi

rohnal.) Kaj bo, ker celo kronani glavarji pozabljajo in zanemarjajo svoje dolžnosti in roke križem deržé pri divjanji zoper papeža? Kaj bo, ne vemo; zgodovina nas pa uči, kako se je papeževim zopernikom godilo, in kako jih ni moglo nič rešiti božje jeze. Hočemo zapisati nektare zglede v poduk in poboljšanje vseh zopernikov; ker „beseda gine, zgled prešine; to je, kogar ne pridobimo z lepo besedo, ga včasih z zgledom premagamo, dasiravno je tudi takih, pri kterih vse nič ne zdá, in kteri bodo spoznali in čutili tam, kjer vsak svoje plačilo, dobro ali hudo, gotovo prejel bode.

Nam v korist in tolažbo naj nasledujejo nektari zgledi, iz kterih bomo spoznali, da se je slabo godilo in so nesrečno dokončali vsi oni mogočni cesarji, kralji in drugi, kteri so papeže preganjali. Krivica se je še vselej maševala nad krivičniki; in tako se bo tudi v prihodnje godilo, ker z Bogom in z njegovim mazi-ljencem se ni norčevati. Zgodovina nam pravi:

Cesar Neron je bil prvi, kteri je papežu nagajal. Bil je sicer Neron boječ in zanikaren, pa bil je serčen zoper brezorožnega papeža, sv. Petra, in ga je dal križati. In kaj se je Neronu zgodilo? Ljudstvo ga je imenovalo izdajavca deržave, zgubil je cesarstvo in obsodili so ga, da bo šiban na smert. Iz strahú si je vzel sam življenje (kakor marsikteri piškavci, ki niso svoji nesreči kos).

Cesar Valerijan, kteri je umoril dva papeža, Štefana in Siksta, je bil od Perzijanov vjet, in kolikor-krat je perzijanski kralj konja zasedel, mu je rimski cesar za znožje služil.

Cesar Dioklecijan, kteri je štiri papeže umoril, je zgubil cesarstvo. (Za ljubljanske preganjavce papeža še to-le: Dioklecijana je poslednjič vedni dušni nepokoj tako peklil, da ne eno uro ni mogel mirno spati. Velikrat se je kremžil in jokal kakor otroče. Ko je zvedil, da katol. resnica v novo napredva, se je izročil naj bolj divjaški obupnosti; kakor besen je sam sebe tolkel, se tuleč po tléh valjal, se poslednjič sam izstradal in konec storil 3. grud. l. 312. (Gl. „Paris u. die Lüge.“)

Cesar Maksencij, kteri je dal ob glavo djati papeža Marcela, je zgubil v vojski zoper cesarja Konstantina Vel. cesarstvo in življenje.

Atila, kralj Hunov, imenovan šiba Božja, ki je namérjal Rim napasti, se je v noč svoje ženitnine zadušil.

Leon Izavrij je bil začel s tim svoje sovraštvo zoper Rim, da je svete podobe zatiral. Zbiral je brodarstvo in hotel napasti Rim; pa Saraceni so mu pončali polovico cesarstva, brodovje so viharji zdrobili, kuga in lakota ste gospodovala v Carjem gradu, in Leon je umerl sramotne smerti.

Cesar Henrik IV, kteri je papeža Gregorja VII odstavlil, je bil po svojem sinu v vojski premagan in vjet. Kmalo je umerl, in ker je bil izobčen, ga pet lét niso pokopali.

Henrik V, prejšnega sin, je bil dal papeža in kardinale vjeti; pa njegovo vladanje je bilo nemirno, in umerl je brez veljave in časti kot zadnji svojega rodú.

Friderik I, Rudečebradač, je delal velike zmešnjave v Cerkvi; konec njegov je bil, da je v potoku vtonil.

Friederik II, liberaluh v srednjem veku, je hotel vladati po svojem cerkev Božjo. Njegovo carovanje bilo je nemirno; njegov sin je bil vjet in 22 let v ječi zapert. Vidil je, da je v njegovi hiši vladanje pri koncu. Umiraje je spoznal svoje krivice zoper Cerkev; v oporoki je ukazal, da se imajo vse Cerkvi poropane pravice poverniti in je lepe smerti umerl, pa bil je zadnji cesar iz hiše Hohenstavefske.

Filip Lepi, kralj francoski, je vjel papeža Bonifacija in mu hotel svetno vladarstvo vzeti. Pa rod nje-

gov je v 14 letih izmerl in sam si je pridobil priimek „novi Pilat.“

Ludovik Bavarski, molik naših liberaluhov in „auchkatolikov“, se je bil dal v Rimu oklicati za gospoda rimskega mesta in v cerkvi sv. Petra kronati; papeža je pregnal, njegovo podobo sežgal in novega papeža po svoji volji postavil. Kazen ga je dosegla. Daleč od svojih sorodovincev je nagle smerti umrl. Nobeden njegovih sinov mu ni nasledoval v cesarstvu.

Ludovik XIV, kralj francoski, je škodoval Cerkvi in papeštvu, kolikor je mogel. Večer njegovega življenja se je približal, in vse se je veselilo njegove smerti. Francosko je z njim zelo ob veljavo prišlo. Pripravljali so on punt, kateri je Ludovika XVI na vislice spravil.

Cesar Jožef II je bil ves čas svojega življenja v nasprotju s Cerkvijo in Rimom, in norčeval je s papežem Pijem VI. V Cerkvi je mnogo prenarajal in papežu veliko težav in bolečin prizadjal. Sreče ni imel; še kar je v svetnem oziru delal, mu je po vodi splavalo; nar lepše dežele je zgubil in zgodnje smerti umrl.

Napoleon I je gerdo delal z blagim Pijem VII; dal ga je bil vjeti in na Francosko odpeljati, vzel mu je časno posestvo in dal sklicati svojega sina, še le novorojeno dete, za kralja v Rimu. Ko so ga papež izobčili, se je smejal in rekel, da zavolj tega njegovim vojakom orožje ni iz rok padlo. Pred Moskvo na Ruskem pa se je ravno zgodilo, da je vojakom njegovim — mraza in réve — orožje iz rok padalo; Napoleon I je zgubil cesarstvo in prostost, in umrl je v pregnanstvu na otoku sv. Helene. Njegov sin Napoleon II je zgodnje smerti umrl.

Napoleon III, kaj je z njim? Ko je bila Napoleonova rodovina iz Francoskega pregnana, so ga bili kot pregnanca sedanji papež Pij IX, takrat še škof, rešili; on je pa papeža dvakrat laškim rovarjem izdal. Tisti dan, ko so na njegovo povelje bili francoski vojniki Rimsko zapustili, je sreča zapustila Napoleona; tisti dan je zgubil prvo vojsko; 2. sept. je Napoleon izdal Pija IX, in tisti dan je postal Napoleon jetnik nemškega cesarja.

Napoleon je prejel plačilo. In Viktor Emanuel?.. Gotovo tudi zanj pride plačilni dan. — J. St.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Katoliška družba je sklenila petindvajsetletnico sv. Očeta Pija IX obhajati s cerkvenim opravičnim in z besedo. Cerkevna slovesnost bode pri sv. Petru 16. rožnika, kakor v dan papeževe izvolitve; in sicer zjutraj ob 7 slovesnosti primerna pridiga, potem velika maša. Udje katoliške družbe so povabljeni, da bi pri tej lepi slovesnosti opravili sv. Obhajilo za sv. Očeta; prav spodbudljivo bi bilo, ko bi se jih vdeležilo cerkvene slovesnosti in sv. Obhajila prav prav veliko udov in tudi družih vernikov. Naj bi pokazali zvesti katoličani, da oni toliko bolj sv. Očeta ljubijo, kolikor bolj ga nehvaležni otroci matere Cerkve čertijo in obrekujejo.

Beseda bode ravno tisti dan zvečer v Čitalnici, in sicer z govori, s kako deklamacijo in s kacima 2 živima podobama, ki bode v zvezi s praznikom tega dneva. Pristavim naj še, da tisti dan je ravno god presv. Serca Jezusovega in se toraj toliko bolj podá tudi sv. Obhajilo.

Ker je bilo omenjeno, da se bode mladina tisti dan povabila za sv. Očeta k sv. Obhajilu, naj se opomni še to, da bi bilo prav primérno, naj bi otročiči o taki priliki dobili kak spodoben spominek, n. pr. podobe sv. Očeta, ali blagoslovljene svetinje s podobo Pija IX na eni, in čistega spočetja na drugi strani. Slovenski napisi na svetinjah in na podobah bi namen pospešili.

Iz Ljubljane, 7. majnika. Danes je katoliško-politiška besednica prav za prav pričela svojo delavnost ter je imela ob 5 popoldne prvi mesečni zbor, o katerem se je precej novih udov pripisalo, ki so bili prišli kakor gosti. Sklenjeno je bilo za stanovitno, da bodo redne seje vsako prvo nedeljo v mescu, in sicer po letu ob 5, po zimi ob 6 popoldne. Plača je določena za mestne ude po 30 kr., za zunanje pa po 10 kr. na mesec. — Sklenjen je bil protest zoper adresu in resolucijo konštituc. društva, ki ga bode odbor vredil in nadaljno potrebno vravnal. Pričujočih je bilo toliko, tudi z dežele, da jih za prvi pot v resnici nismo toliko pričakovali, in kaj zadovoljni so šli narazen. To je veselo upanje za našo mlado družbo. Govorila sta profesor dr. Čebašek in vrednik tega lista. Prvi je v dogmatiskem oziru z nepremagljivo čverstostjo, določnostjo in doslednostjo skazoval in pojasnoval dogmo o nezmotljivosti in zavračal brezumno addresso konstitucionalnega društva itd.; drugi je dokazal, da addressa konstituc. društva je laž, ko se štuli v imenu inteligencije naše dežele.

Naj stoji tukaj drugi govor, ker prvi je spredaj med členki.

Drugi govor v katoliško-politični besednici 7. maja 1871.

O neki domači, pa včasih dosti hudobni živali se pripoveduje, da v boju se svojemu nasprotniku kar v oči zakadi, mu jih s kremplji izkoplje ter ga oslepi, potem pa z njim, se vé da, lahko onigavi, kakor se ji zdi. Take lastnosti v duhovnem oziru so tudi naši nasprotniki; ne le nasprotnikov, ampak sploh občinstvo iščejo z mnogoterimi pretvezami in neresnicami oslepiti, da bi jih potem lažje po ovinkih in po mraku čisto po svoji volji v svoje mreže zapletli in v brezno stermoglavili.

Tako so delali „konstitucionalci“ ravno undan pri sklepanju adrese in resolucij v prid Döllingerjevega odpada. Prilastujejo namreč Döllingerju in njegovemu rogovilstvu kar naravnost sočutje ali simpatije izobraženega prebivalstva na Kranjskem. Ta addressa je laž, naj se gleda na prebivalstvo naše dežele, ali pa na tisto, s čimur so jo podpirali. Hotel bi vedeti, kdo jih je k temu pooblastil?

Laž je addressa v oziru na prebivalstvo naše dežele. Kdo namreč so konstitucionalcem „olikano prebivalstvo?“ Mar samo nekaj vradnikov, profesorjev, in doktorjev? Ozrimo se nekoliko po raznih stanovih.

1. Naša dežela ima med 531.400 in več prebivalci, stan, ki šteje blizu 700 udov, katerih ne eden ni v „konstitucionalnem društvu“, še manj pa da bi bil podpisal addresso do Döllingerja. Vse te, ki jih je več kot jih ima „konšt. društvo“ vsih skupaj v svojem zapisniku (od l. 1869), vse te tedaj bi bilo verglo konstitut. društvo med neolikane, med neotesane, če tudi so se po 16 lét in več šolali, če tudi je stan, ki je pred vsimi opravičen, o veri govoriti, če tudi so mnogi udje še posebno učeni, doktorji sv. pisma itd., ki morajo take reči vender bolje vedeti, kakor ti posvetni, ki se z vero ne djansko in ne teoretično ne pečajo nič, ali pa čisto malo? — Menim toraj, da ne bode prederzno, ako rečem, da konstitucionalci niso resnice govorili, ko so Döllingerju naznanaovali, da inteligencija naše dežele je za njega, in že samo to bi bilo zadosti za poterditev, da njih addressa je laž. Pa pogledajmo dalje.

2. Kako pa je z učiteljskim stanom? Ne mara bodo tudi tega pahnili s sedeža izobraženosti, olike? Rekli bi, da s toliko pravico kakor večini svojih udov jim bojo to častno stopnjo saj dovolili. Zapisnik konšt. družbe od l. 1869 ima kaki 2 osebeci učiteljstva z dežele in kake 4 iz Ljubljane med dragimi svojci. Mogoče pa, da so tudi teh kateri prišli vmes kakor „Pi-

latuž v Kreda.“ Je pa vsih učiteljev 247 in s podučitelji še veliko več. Utegne kdo reči, da je tudi veliko izmed teh ene misli s konstitucijskim društvom; mi pa nimamo vzroka napolcevati, da bi jih kaj dosti Döllingerju srečo vošilo za njegov odpad od katoliške cerkve in kolikor so nam sploh okolišine znane, rečemo z zanesljivostjo, da tudi v oziru na učiteljstvo je adresa do Döllingerja laž.

Da so konstituc. na srednjih, s tujim učiteljstvom naterpanih šolah v Ljubljani zastopani, to kažejo žalostne djanja in tudi zapisnik konstituc. družnikov; ne tako pa na družih 2 gimnazijah. In ako se odštejejo tuji elementi, ostane naša dežela tudi v oziru na učiteljstvo srednjih šol malo da ne popolnoma čista. —

3. Kako je z vero pri mnogih vradnikih, je pač znana reč. Vender pa bi konstitucionalci morali tudi pri tih še le dokazati, da imajo vse vradništvo zase in za svoje odpadne strasti, preden si upajo Döllingerju in na Dunaj — morebiti tudi v imenu inteligencije iz te verste — adrese pisati. Okrajnih, političkih in finančnih vradnikov je menda v deželi 413, in v zapisniku konšt. društva utegne biti morebiti kaki peti ali šesti del vsega društva. Ako se pa pomisli, da so takrat vse strune napeli, ko so jih v društvo snubili, bi bilo misliti, da je več del vse v zapisniku, kar je bilo kolikaj njihovih misli. Tudi tukaj nimamo pravice napolcevati neudov tega društva, da so z njimi vred zoper svojo lastno Cerkev in da bi komu na tuje biljete pošiljali za njegov odpad od Cerkve; veliko več smo tega prepričanja, da bojo tudi marsikteri izmed društva ravno iz pričujočega primérleja pregledali, kam jih novi golijati dervé ter bodo zapustili že ob enajsti uri tako tovaršijo.

4. Kako pa, ali je vse meščanstvo po raznih kranj. mestih z Ljubljano vred res na strani konstituc. društva, za odpadnike, za upornike zoper katoliško Cerkev? Kaj pričajo napolnovane cerkve, kaj spovedi, kaj obhajila, kaj vse življenje in obnašanje vernikov? In ali niso tudi po vsi deželi sem ter tje pravi katoliški možje, ki se smejo po pravici med izobražene šteti? Kam gre tisuče in tisuče bukev Hermagorovega društva in družih raznih kat. bukev, kam toliko iztisov cerkvenega časnika? So mar to samo zelate glave, ki jih beró? Ali ni nobenega vmés, ki bi bil kaj bolj olikan, ki bi imel kaj razbistrenega uma? Ali je samo to olika in inteligencija, kar je zoper Cerkev, kar je odpadnega?

Odkod se je pa une tedne nabralo za papeža 119.000 podpisov po naši deželi? To je več kot četerti del vsega prebivalstva; odštejmo še njih več tisučev, ki so poslali svoje podpise naravnost na Dunaj, — odštejmo otroke, ki niso podpisani, — odštejmo jih toliko, ki niso imeli prilike k temu itd. in prašam vas: koliko jih še družih ostane, in pa na vse zadnje: ali so mar vsi tisti zato že družniki Döllingerja odpadnika? Ali tedaj med vsemi temi ni čisto nič olikanega prebivalstva? Kdo bi to terdil? —

Toda konstitucionalce je težko zavračati, ravno ker niso povedali, koga da oni prav za prav štejejo med preblazeno inteligencijo in tisto osvečenost, ki ima v verskih rečeh besedo? Mogoče, da so samo tisti „izvoljenci“, ki so adreso in resolucijo podpisali? Po Pergerjevem modrovanji jih utegne biti malo, — on sam in še kateri korifeji iz konstit. društva; zakaj „lena massa“ deleč zadej ostaja in — le počasi léze za lučnjaki — k luči!... Potlej se vé, je zastonj vsako število in vsako preiskovanje.

Ali ker imamo pred seboj zadevo, ki tiče vero, smemo že tudi mi manj „intelligentni“ katoličani svojo misel imeti: kakošnim olikancem da se spodobi kaka razsodnost o tem, na koga da se je bolj zanašati v tem, kar vero in verske reči zadeva. Tisti menda kako reč

bolje vé, kdor se pri dostojnih zmožnostih bolj djansko vadi in več uči. Sloveč profesor na primér že 20, 30 lét ali še delj, to je, od svoje mladenške dobe ni nobenih katoliških veroznanskih bukev bral, je le k malokaki pridigi po sili ali nesieči zašel in je še takrat bolj mislil na številke na tabli, ali pa na žužke in opice kakor pa na besedo Božjo, — mož, ki se bolj boji cerkvenega časnika kot zeléni križa, — ki morebiti tudi očenaša več ne moli. Njemu vstrič pa postavimo rokoderca v mestu ali tudi človeka na kmetih, zlasti če se je v mladosti kolikor toliko šolal, ki je med ravno omenjenim časom slišal dvanajst do osemnajst sto pridig in morebiti ne dosti manj keršanskih nauk, ki ima katoliški katekizem in evangelije pri hiši ter se pečá s katoliškim branjem, — ki je zraven družega vestnega spolnovanja verskih dolžnost morebiti vsako leto pred velikonočno spovedjo opravil tudi poskušnjo iz keršanskega nauka ali tako imenovano „spraševanje.“ Kteremu teh dveh tedaj bomo več razsodnosti prištevali, kadar se govori o veri ali pa o zaupnosti do taci, ki zoper Cerkev rogovilijo? Kteri je bolj „intelligent“, kar verske zadeve tiče?.. Ali ne bo v posvetnih rečeh sicer učeni profesor, če ima le kaj malo spodobnosti, sam rekel: V to reč, kar vero tiče, se ne vtikam; zakaj spoznati moram, da se s tim nisem pečal. Želim pa katoličan ostati in podveržem se temu, kar moja Cerkev uči, ki se še spomnim nauka iz otročjih lét, da je pri nji Kristus do konca sveta in da jo sv. Dub vlada. —

Morebiti pa kdo misli, da je to presiljeno. Menda pa ni. Namerilo se je pač že, da jo je kaka „inteligencija“ v tem-le pomenu zadrobila: „Kako? ali bodele tudi popoldne k maši šli?“ in veliko taci zabeljenih. — Ali če 30 minut ali še pozneje po smerti bolnika pride duhoven v hišo, potem pa „paradira“ v „partecetelju“, da je nepozabljivi ranjki tako pohlevno sklenil — „versehen mit den Tröstungen der heil. Religion“: — blezo ni to odveč velik dokaz inteligencije v verskih rečeh, še manjši pa skerbí za ubozega ranjcega, ktereга neusmiljeno pusté v večnost iti v njegovih grehah — samo zato, da bi ga naj zadnje trenutke kaj ne užalili in ne ostrašili! — Če so taki tudi med „intelligentnimi“ konstitucionalci, ki so visoko učenemu Döllingerju za njegov odpad gratulirali, ne vém; hotel bi pa kaj staviti, da med vsimi bi nobeden ne vedil naštetí in dostojno razlagati prašanja: „Ktere znamenja mora imeti prava cerkev?“ To pa pri vsem tem, da so med njimi tudi marsikteri zajčki, ki bi jih človek prej menil najti v loretanski kapeli pri očetih Frančiškanih, kakor pa v družini, ktera zoper cerkveni zbor lomasti, ko mora vender nekoliko podučeni katoličan vediti, da so od poglavarja sv. Cerkve poterjeni sklepi cerkvenih zborov neoveržljivi in obsegajo nezmotljive nauke, in da tají dar nezmotljivosti Kristusove cerkve same, kdor že od nje poterjen nauk tají, da je tako sam zunaj Cerkve.

Hočete pa bolj natanko vediti, kakošne inteligencije „lichtfreundovskih velikanov“ ima „konšt. društvo“, kar vero tiče? Berite govora profesorja Pergerja in dr. Račiča, ki tičeta Döllingerjevo reč; ne vém, če bodele našli v njih manj vere, manj logike, ali manj omike, s kakoršno se ti ljudje sicer radi bahajo. Oba neubrisano krivičita in zasramujeta jezuite in glorificirata rogovilstvo zoper papeža, ki ga vesoljni katoliški svet po svoji veri kakor namestnika Kristusovega časti; oba vpijeta za judovskimi listi, kako nevarna je deržavi verska resnica o nezmotljivosti: dokazal pa betvice nobeden ni. Menda se imata za „nezmotljiva“ in menita, da se jima mora na besedo verjeti? — Perger se je precej v začetku izdal, da še razločka ne vé (ali noče vediti?), kaj je nezmotljivost, in kaj negrešljivi-

vost ter križanske vojske in razne zgodovinske reči, kar v to ne gre, v eno bisago meče in razdražen po nji „tanca.“ — Dr. Račič žalostni stan na Španjskem, Francoskem, Laškem pripisuje — kaj menite, komu? Mar rogovilskim mavtarjem? Napoleonu? Kavurju?.. O ne! Očetje jezuiti so take hude reči skuhali!! Tako pravi Račič. On blezo misli, da ima občinstvo samo ajdovico v glavi, in mu bode precej na besedo verjelo, kar je nabral po judovskih časnikih in romanih. Kdaj neki so jezuiti učili, da se mora ropati, krasti, ljudj klati, posestnike iz njih lastnih stanovanj na ulice metati, od vsake mile reči nezmerne davke tirjati itd. itd.?

V zabavljanji zoper avstrijsko deputacijo, ki je bila šla mesca sušca sv. Očetu v Rim milovanje katoličanov naznanit, nam je Račič kaj okusnih reči povedal, ki so vredne, naj bi se pod šipo djale, da se ne pozabi, kam človeka strast pripelje. Po njegovem modrovanji bi utegnili le samo tisti Avstrijanci žalovati nad laškim ropom, „kterih prava vera je hinavšina, — ne pa „Freunde des Lichtes.“ Račič je bojda „mož pravice?“ Tedaj je njemu pravica — hinavšina?! Če se je s tim izrekom logični (?) mož postavil kje zavetnika roparjev, mu gotovo mi nismo krivi; — in če so tisti „lichtfreundi“, kateri poterjujejo rop, jim tudi nismo zavidni za to „častno“ ime! — Račič ropoče „mit römischen Sklavengabeln,“ se huduje nad možmi, „die sich entblödeten ihre Frasen im Vatikan abzulagern, — sich erdreisteten dem Papste vorzulügen;“ — podučil je svoje zveste, da ni papež vladal sam, ampak družba (jezuiti), ki kuje „geheime, nichtsnutzige Pläne“ (kako poetiško!), ki je v deželi huje počenjala, kakor naj togotniši sovražniki. Take je „omikani“ mož dajal „zum Besten“: pa dokaze je vse dolžan ostal, in jih bode ostal do sodnjega dne. —

Pa morebiti kdo izmed liberalcev utegne ugovarjati: „Koliko pa vas je? Še le začeli ste s svojo družbo in že se vzdigujete nad nas, ki se štejemo na stotine: s čim se opravičite? — Odgovor je čisto lahak. Mitukaj ne govorimo le kakor družniki, temuč kakor katoličani; zato so povabljeni tudi drugi gosti. Mi smo na cerkvenem stališču in se potegujemo za svojo Cerkev, kakor je dolžnost; uni pa so z uporom zoper Cerkev se postavili na stališče ločenistva ali sektirstva, akoravno pravijo, da so katoličani. (Lepi katoličani, ki preslavlja Luter Martina in Döllingerja kakor aposteljna resnice!) Zakaj kakor tisti, ki eno zapoved prelomi, po nauku sv. evangelija zoper vse greši; tako tudi tisti, ki eno resnico sv. vere zaverže, v vse zadene in mahne zoper Cerkev samo. —

Omenim naj še ene paradokse smešnice iz adrese same, ki jo je komponiral Laibaherčni vrednik. Hvali namreč Döllingerja, kako da se je oserčil vojskovati se „gegen die unvertilgbare Hydra des römischen Absolutismus“ (zoper nepokončljivo kačo rimskega absolutizma, samovoljnosti)! Da bi te popil muri! Če veš, da je „unvertilgbar,“ čemu se pa napaš in boriš? Si tedaj podoben ovnu, ter jezno butaš v „Skalo,“ akoravno veš, da si boš glavo razbil in sam poginil! Ubi ratio, — ubi „intelligentia?“

Iz tega pojasnjenja sleherni lahko previdi, da adresa konstitut. družbe do Döllingerja je laž, ker se štuli njemu prilastovati sočutja izobraženega prebivalstva na Kranjskem, kakor je nasvetoval profesor Perger; in sicer laž, naj se že oziramo na prebivalstvo naše dežele, ali pa na to, s čimur so adresi podpirali ali „motivirali.“ —

(Odbor ima nalogo protest konečno vrediti in nadaljno potrebno določiti.)

Vprašanja za samostalne duhovnije: 1. E theologia dogmatica: a) An dogma infallibilitatis ponti-

ficiae opportunum et Ecclesiae proficuum dici potest? b) Spiritum sanctum a Filio quoque procedere demonstratur. c) Quid censendum de ministro sacramenti matrimonii?

2. E theologia morali: a) Data definitione conscientia exponatur, quibus dotibus exornata esse et quibus vitiis carere debeat, ut ipsa recta regula actuum nostrorum esse possit. b) In quo consistit haeresis formalis? c) Quisnam ex titulo injustae laesionis i. e. damnificationis proximi ad restitutionem obligatur?

3. E jure ecclesiastico: a) Quale discrimen inter unionem et incorporationem beneficiorum? quae dantur ipsius incorporationis species? b) Qualis sit oportet promissio futuri matrimonii, ut sponsalia valida censi valeant? c) Quos effectus producit excommunicatio relate ad excommunicatos vitandos? quoniam dicuntur vitandi?

4. Iz duhovnega pastirstva: a) Ktere opovire nasprotvajo nagibovanju volje k dobremu in kako naj jih duhovni pastir pri svojih poslušavcih zavračuje? b) Ali se od uderžanih grehov tudi nenaravnost odvezuje? c) Kako naj ravná duhovni pastir z bolniki, ki imajo do koga vkoreninjeno sovraštvo? d) Naj se napravi pridiga v dveh delih za tretjo nedeljo po veliki noči po evangelii sv. Janeza 16, 16–22. Vpeljava in sklep naj se popolno izdelata, izpeljava pa naj se samo osnuje. e) Keršanski nauk za otroke: Kaj so angeli? Zakaj in kakošne je Bog angele stvaril?

5. Pro paraphrasi: a) Paraphrastico modo proponatur caput tertium evangelii s. Joannis usque ad v. 15. inclusive. b) Fiat paraphrasis capituli secundi epistolae s. Pauli ad Timotheum primae.

Rogovilite že no, Slovenci! — Ko sem bral v ognjenofanatiškem Tagblattu spis „Slovenien“ und die kirchl. Bewegung, mi je prišel v misel neki šterkovec, ki sem ga vidil pred več leti v Kairi na bregu „Bulaku“ ob Nilu. — Ne veste, kako se je to rujavo otroče čudno vedlo! Ležalo je v tla obrnjeno, v debelem prahu, se zvijalo, kerčilo, z vsimi štirimi udrihalo, kar je moglo, z glavo ob tla butalo, pa pošastno cvililo in kričalo. Povém vam, da me je bilo groza pri toliki jezi paglavca, ki se mu najberže v neki reči volja ni bila spolnila. — V spominu se mi je oživila ta dogodka in zdelo se mi je, da je sostavljavec omenjenega spisa enako božjasten, kakor una egiptovska „serda-jeza.“ Zakaj ga tako lomi? Zato, ker vi katoliški Slovenci nečete pa nečete zoper papeža rogoviliti, od prave katoliške vere odpasti in znanemu odpadniku na Parskem sreče vošiti ali pa saj svojemu duhovstvu herbta obrniti in k „Tagblattu“ k spovedi in k pridigam hoditi! Zakaj ste vender tako nebolgljivi? Tagblatt zna od same togote sebe ujesti, kakor škorpjon, in potlej bodete vi krivi, če pogine. Kolika škoda! In pa nevarnost preži pred pragom. Kaj mislite? Tagblatt je od zagrizenja že „prav hudo bolan, pa še malo zraven,“ in veste, da to je znamenje bližnje smerti. On sicer tudi drugekrat ni dosti vedil, kaj govori, zdaj pa v „paroksismu“ je že vse psovke izbruhal na tisti „stumpfsinnigen aber heimtückischen Klerus,“ ki uči nauk sv. katoliške Cerkve in ne Tagblattovih bogokletij iz judovskofarizejske filozofije: „Crucifige, crucifige!“ —

Tudi celo „jungslovenci“ ga nočejo poslušati, ki je vender že tolikrat pred njimi na trebuhu ležal in jih premilo prosil! Ti zlomek ti vender! Vse se že giblje (v korist luciferja in pekla); v Pilznu so trije husitovci in morebiti še kateri več Döllingerju pisali, da je on „najboljši nemški sinko“; — zdi se Tagblattu celo, kar bi on rad slišal, da se na Českem pripravlja „narodna cerkev“, (odpad od vesoljne kat. cerkve) in da bi saj ljudem Rim pristudil, oznanuje Tagbl., da je dogma o

nezmotljivosti nov nauk: vse vse je že poskusil, pa vse nič ne pomaga na Slovenskem; zato strašno rohní zoper duhovstvo, pobral je še enkrat najgerši psovke in pljuska jih v omenjenem spisu kakor obdivjan zoper ta stan, ter hujska narod kar naravnost k puntu in miluje: „dass si nicht den sittlichen (!) Muth besitzen dem Bündnis mit den Feudalen, mit dem stumpfsinnigen aber heimtückischen Klerus zu entsagen und sich auf die Seite des erkannten Rechtes zu schlagen itd. Kaj bi rekel Tagblatt in še kdo drugi, ko bi n. pr. Danica tako podžigala k puntu zoper vradništvo? —

V Laščah 3. maja. Kaj veseli so ljudje, ker pri lepo okinčanem velikem oltarji imamo letos Šmarnice, ker so nam jih naš prečast. g. fajmošter napravili, ter smo jim serčno hvaležni za to prelepo opravilo in veliko ljudstva se jih vdeležuje. Tudi v Ribnici, v Sodražici in Dobropoljah jih imajo, kakor že več let.

Podgradom. Nemila smert nam je vzela toliko dobrega in tako delavnega gospoda Janeza Škofica, fajmoštra v Suhoru. Po prav kratki bolezní je mogel v nedeljo na večer — 30. apr. — umreti. Kako žalostno „žeganje“ so imeli Suhorci, to se popisati ne dá; bila je namreč 3. nedelja po veliki noči, praznik sv. Jožefa, patrona suborske fare. Kako so svojega g. očeta ljubili in spoštovali, glasno razodeva veliki jok in žalostno tarkanje v nedeljo večer, ko so zaslišali mertvaški zvon, ki jim je naznanjal prebritko ločenje skerbnege pastirja od svojih toliko ljubljenih ovčic. Celi ponedeljek je bil na lepem gričku krog farovža in cerkve le jok in stok. Ljudje so hodili kakor k službi Božji — vsi, odraseni in mali. Vsak je hotel videti še enkrat preljubo obličje svojega tako preserčno dobrega duhovnega očeta. Pa tudi ni bilo videti suhega očesa. Kdor je bil priča, kako milo so jokali okoli mertvega gospoda otroci, ktere je vedno toliko ljubil, ktere je že on kerstil in za druge zakramente tako skerbno pripravljaj, mogel se je nehoté tudi zjokati. Kdo pa zamore popisati dan pogreba?

V torek — 2. maja — ob 10. je bil napovedan pogreb. Od vsih krajev so ljudje sulí že ob 8 skupaj. Kdor je le mogel, je bil gotovo pri pogrebu. Tudi iz bližnjih duhovnij jih je bilo prav veliko. Bil sem v jeseni l. 1869, o sv. misijonu, tudi v Suhoru. Pri sklepu je navadno neizrečeno veliko ljudstva; pa lahko rečem, da ga zdaj pri sprevodu ni bilo manj. Nikoli ne bom pozabil trenutka, ko smo preljubega gospoda s pokrovom v trugo zakrili, kaki pretresljiv jok je nastal. Že popred ni bilo suhega očesa, takrat pa bi se bilo pač moglo kamnito serce omečiti. Ne le otroci ali ženske; moške, celo imenitni gospodje so na glas zagnali jok. In kaj bi ne? saj je vsak pošten človek mogel ljubiti pokojnega gospoda. Ko smo ga prinesli v cerkev, ki je dosti prostorna, pa bila vsa natlačena, vstane tak jok, da še nisem bil nikoli priča kaj tacega; petje mnogih spremljevalcev in zvonjenje se ni več slišalo.

Med pridigo, v kateri so g. dekan Aleš prav prijateljsko popisali nektare čertice iz življenja pokojnega, je bil spet večkrat taki jok, da se pridigar ni slišati mogel. Zares se je vidilo, kako je vse ljubilo in spoštovalo — po pravici — našega g. Škofica. — Ako bi človeška sodba veljala, bi rekli: Zakaj, o Bog! si ga nam vzel, ki bi bil lahko in rad še veliko storil v Tvojo čast, sebi in drugim v zveličanje? Toda, Bog! Ti veš, kaj je prav; zgodi se Tvoja volja! Spremili smo ga iz farne cerkve k podružnici sv. Jakopa, kjer je pokopališče. To cerkvico je pokojni vso po svoji modrosti ravno prenovil in si tu tudi pripravil kraj počivanja svojemu telesu. Gotovo še nikdar ni bilo tukaj tako velike procesije, pa je morebiti tudi nikoli več ne bo.

Dolžnost me veže, ker bila sva, bi rekel eno serce,

ena duša; kjerkoli je bilo le mogoče, sva se snidla, in če je bila še tolika družina, mi dva sva skupaj sedela, skupaj se radovala, pa tudi večkrat skupaj žalovala, da sva si res duhovno in zemeljsko veselje in žalovanje popolnoma delila. Ni je bile skrivnosti v njegovem preblagem sercu, da bi mi je ne bil razodel. Zato mi pa tudi serce žalosti poka, ko ga nimam več toliko preserčnega prijatelja. — Zato, pravim, me dolžnost veže, da mu postavim mali spominek svoje ljubezni, ter nekoliko popišem njegovo lepo življenje; ker mislim s tem postreči tudi drugim njegovim prijateljem, katerih je pokojni veliko imel.

Doma je na Berdu pri Podpeči, rojen 22. dec. 1821 od dobrih staršev. Zlasti je večkrat hvalil svojo skerbno mater Barbaro Mlakarjevo (sestro g. fajmoštra Ant. Mlakarja). Ni še dolgo tega, kar mi je še pravil z otročjo ljubeznijo o zadnjih trenutkih svoje ljube matere, kako serčno ga je želela še viditi. Bilo je leta 1856, ko je bil na Toplicah za kaplana, in je zvedil, da je bolna. S solznimi očmi je pravil, kako težko, v strašno gerdem vremenu se je podal na dom; vso pot pa je mislil, da bo mater že mertvo dobil. In res so ji oči zatisnili, preden je dospel domu. Britko mi je bilo, ko je omenil joka pri prihodu v domačo hišo. Oče Janez so mu pozneje l. 1863 umerli.

O njegovih mladih letih mi ni dosti znanega. Njegov g. ujec so nekaj malega v misel vzeli. Bil je vedno tako natančen v vsih rečeh, da se mu še zdaj čuditi moramo. Rad je, še otrok, delal kake škatljice, križice, tablice iz lesa ali iz papirja, pa vse tako lično in lepo. Ko ga g. ujec v Ljubljani, kjer je vse šole dokončal, v neko hišo v stanovanje dajo, pa mu tu družina drugih šolarjev ni dopadla, bi bil rad drugo stanovanje imel. Da bi pa g. ujca ne žalil, pa jih vender prepričal, da ta hiša ni za njega, je napravil male bukvice, v nje popisal na tanko zaporedama več dni, kaj so sošolarji govorili, kako njega pikali, kaj vse počeli, pa tudi kaj je on storil; ta popis je poslal gospodu, naj bi sami presodili iz tega, da ta hiša ni zanj. Takrat že je začel svoj dnevnik, ki ga je nadaljeval do konca življenja. Le škoda, da ga jaz nisem še v roko dobil. In kako lepo, lično je vse popisoval! Kdo ne pozna prvih pesem našega slavnega pevca, pokojnega g. Riharja? Kdo ne vé, kako lepo so pisane, kot bi tiskane bile? In te je tako lepo spisal naš g. Janez, ki je bil vedno priserčen prijatelj cele Riharjeve hiše. Takrat je v semeniši bil.

Leta 1845 je bil mašnik posvečen. Njegova prva služba je bila v Hrenovicah, kjer je bil za zgodnjika. Mislim, da marsiktera poštena duša tam se še spominja pridnosti in ljubezni nekdanjega g. Janeza. Iz Hrenovic je bil prestavljen v Čermošnice. Bil je tudi pevec, posebno tankega sluha. Ves goreč za Božjo slavo, je tukaj več slovenskih pesem predstavil na nemško, da so se prepevale Bogu in Mariji v čast po prelepih napevih nepozabljivega Riharja. Tu so po njegovem prizadevanji napravili lične nove in prav dobre orglje; in koliko veselje je bilo njemu lepo petje, je pričalo celo njegovo življenje. Pesmice, ktere je prestavljaj, mi je večkrat bral, in me prijateljsko popraševal, če bi se dalo kaj popraviti ali popiliti. Čermošniška fara ga ima še v prav dobrem spominu, zlasti takratni otroci, kteri so bili vedno njegovo naj večí veselje, ktere je vedno zbiral krog sebe, ki so ga pa tudi ljubili kakor le dobrega očeta ljubiti zamorejo.

Iz Čermošnic je bil prestavljen na Toplice. Ta služba ga je skerbela, kako bi se obnašal na Toplicah, da bi bilo prav tudi za gospôdo, ki je vsake baže po letu tam. Ali ne le pri kmetih, tudi pri gospôdi se je znal obnašati prav olikano, ako je bilo treba, tako da ga je moglo vse spoštovati. Tu je imel pod svojim sta-

novanjem majhen, kaj lep vertec, cvetlic pa toliko in tako lepih, da se je mogel vsak čuditi. Znal jim je pa tudi streči, da malokdo tako. Bil je pravi naravoslovec. — Topliška šola je bila izversten izgled vsim drugim v celi dekaniji. To so večkrat rekli pokojni prošt Arko, ki so bili znani, dobri oglednik tukajšnih šol. Ko je k šolskim shodom v Novo mesto hodil, smo vsi radi njega poslušali, radi njegove svete prejemali in vbogali, kar je priporočeval, ker ves vnet je bil za zboljšanje šol.

Ko so leta 1858 bile nove fare na Metliškem skorej dodelane, so se pokojni mil. knezoškof posvetovali z ranjnim proštom Arko-tom in z dekanom Vovkom, kdo bi bil naj bolji za nove fare, sta častita gospoda nasvetovala za Suhor našega g. Janeza Škofica. In jaz mislim, da boljšega bi za to faro ne bili mogli izvoliti. Kdor je poznal Suhor pred 13 leti in ga pogleda zdaj, v katerem oziru koli hoče, bo mojo misel poterdil. Kaj pa je storil Škofic, ko mu novomeški g. prošt razode-nejo voljo mil. škofa? Prestrašil se je te naloge; serčno je molil k Bogu pa Mariji se zročeval za pomoč. To sporočilo ga je pa tudi tako prevzelo, ker je bil vedno neizrečeno občutljiv, ali kakor je večkrat sam rekel, navtisnjen, da je revež zbolel. V tej zadregi, ves bo-lehen, tudi v skerbi, ker ni imel pripomočkov, da bi novo faro nastopil, previdil pa je, kaj ga čaka, se podá k njemu, ki ga je ko oče ljubil, in za njega vedno skrbel — k svojemu g. ujcu. Ko pride k gospodu, se zjoka in mu ljubeznjivo potoži svojo veliko skerb. G. ujec ga lepo, modro potolaži, mu serčnost daje. Sej si mlad, terden, mu pravi, hrib, s ternjem obraščen boš ocedil, drevesca zasadil in še sam boš sad vžival. S tim pa ni mislil le grička, kjer stoji zdaj suhorska cerkev in farovž, mislil je tudi celo duhovnijo, in g. Janez si je vse to tudi v tem pomenu mislil. Pa še toži, da nima potrebnega premoženja, ker službe njegove so bile bolj revne, kar si je pa prihranil, je šlo za bukve in za šolo. Tudi v tem mu dober g. ujec pomaga; dá mu nekaj denarja, ki ga pa le s to pogojo prevzame, da pred ko moč hoče vse poverniti; in akoravno mu je gospod večkrat rekel, da zato naj nič ne skerbí, je vendar še zdaj mi večkrat pravil, da je g. ujcu še dolžan. Tako ne-koliko poterjen, pride nazaj na Toplice; vender bil je ves presunjen. Želel je zdaj viditi skoraj kraj, ki mu je odločen za obdelovanje.

Nikoli ne bom pozabil večera, ko se je iz Toplic pripeljal pod Semič, kjer sem jaz bil takrat. Skerb, ktero je imel v svojem blagem sercu, se mu je brala na obrazu. Drugo jutro ga peljam čez Lužo na Suhor. Seboj je imel nekaj malega, tudi nekaj cvetlic je bilo, ki so še zdaj na Suhoru. Na Luži se ustaviva, da se konjiček malo opoči. Natihoma sem poslal malega dečka naprej na Suhor, ter mu sporočil, naj delavci, katerih je bilo tam še polno, pazijo, in ko naju od daleč vidijo, naj pozvonijo, ker pride že toliko zaželeni g. fajmošter. Ko se potem pripeljeva čez Hrast, kjer se zagleda suhorska cerkev, začnejo priterkovati, in gosp. Janezu se tako milo stori, da ga solze oblijejo. Bila mu je pa tudi zares naložena težavna butara, kakor je sam pisal. Cerkev je bila še vsa prazna. Ne altarjev, ne oken, ne vrat, ne druge priprave ni imela. Ravno tako je bilo v farovžu, vse še le v delu. 2. maja je bilo napovedano blagoslovljenje cerkve in slovesno vpe-ljevanje novega fajmoštra. Skor nemogoče se mu je zdelo v enem tednu pripraviti vse potrebno za tako slovesnost, zlasti ker je bil toliko natančen. Njegovo skerb lahko še bere vsak v Novicah leta 1858, kjer je popisal takratni stan suhorske fare. Koliko pa je naš ljubljani g. Janez storil, tega popisati ni mogoče. Naj človek premišluje ktero koli stran, mora se čuditi nje-govi delavnosti. Ako pregledujem dušne ali telesne za-

deve, moram stermeti nad njegovim delom. Koliko si je prizadeval z nauki! Kako je pridno učil odraslene in zlasti otroke! Za otroke je v farovži napravil šolo, učil jih je ne le keršanskega nauka, tudi brati, tudi veliko od kmetije, zlasti pa sadjorejo, svilorejo in tertorejo, to je bilo njegovo naj večí veselje. To vse naj pogleda, kdor le more, in prepričal se bo, da resnico govorim, če pravim: Človek mora občudovati, doseči ga skoraj ni mogoče. Ako pogledaš cerkev, lahko ti rečem: vidiš več bogatejših, umetnejših; ali bolj čistih, bolj osna-ženih, bolj nežnih pa gotovo ne. Ako stopiš na vertove, ktere je vse sam iz novega, z neizrečenim trudom in s prav velikimi stroški napravil in zasadil, vidiš vsake sorte cvetlice, vsake sorte ptuje rastline. Karkoli je kje vidil, ali le bral, vse je moglo biti na njegovih vertih, pa kako lepo vredeno, kako lepo osnaženo! Tega ni mogoče dopovedati. Ako se le pelješ memo Suhora, moraš nehoté občudovati delavnost njegovo. (Konec nasl.)

Iz Gorice, 3. majnika. Danes smo izročili truplo ranjcega P. Avrelia Kanderau-a materi zemlji. Umerl je za sušico. Ranjki je bil iz Karmina (Kormons-a) v Fur-laniji doma. Akoravno je bil Furlan, pa se je vendar tako dobro bil navadil slovenskega jezika, da človek ni lahko mogel razločiti, kaki rojak da je. Izšolavši se tukaj v Gorici, je bil postavljen za oskerbnika jetništvu in doma za spovednika. Bil je prav marljiv in delaven.

Pokopaval ga je Msgr. Kumar, fajm. pri sv. Igna-ciju. Bil je prav lep pogreb. Poslal je bil pa preč. g. Hrast, vodja centralnega semenišča iz vsakega leta tudi nekoliko bogoslovcev. Preserčna hvala! Spoh bodi vsim spremljevalcem lepa hvala tukaj očitno izročena.

Ker je ranjki imel dosti sošolcev iz goriške nad-škofije, teržaške, poreške in veljike škofije, naj se ga spominjajo pri svojih molitvah, kadar bodo njegovo smert zvedili. Sej bo tudi on za nje pri Bogu prosil. R. I. P.

Litanijski odpevi za šmarnični čas.

Marija nebeška šmarnica,
Ti cvetka si rajskega vertica;
Tvoj cvet je presladki Jezus sam,
Oj prosi, da naj je usmiljen nam!
Oj prosi, da naj je usmiljen nam!

* *

Roženkranska Ti kraljica,
Bodi naša pomočnica,
Zdaj ino na zadnji čas,
Sina svoj'ga pros' za nas,
Sina svoj'ga pros' za nas!
Zdaj ino na zadnji čas!

* *

Marija Devica,
Nebeška cvetlica,
Oj prosi za nas,
Oj prosi za nas!

R. Podratitovski.

Razgled po svetu.

Z Dunaja. (Konec.) Pismo. Preslavno ces. in kr. državno ministerstvo! Patrijotiško-katoliško narodno društvo na spodnjem Avstrijskem si jemlje čast pre-slavnemu derž. ministerstvu izročiti oporék (protest) av-strijskih katoličanov zoper roparsko polastenje Rima in zoper duhovno jetništvo sv. Očeta Pija IX.

Preslavno derž. ministerstvo! Ako je dolžnost vsake postavne, zlasti pa vstavne vlade ozirati se na misli, na želje in pritožbe podložnikov; je to v sedanjem pri-mérnjeju dvakrat dolžnost, zakaj oporék šteje več sto tisoč podpisov, in sicer od zastopnikov celih katoliških srenj, kakor tudi posameznih državljanov, naj zvestej-ših podložnikov Nj. ces. in kr. apostoljskega veličanstva.

Protest je v polni edinosti z zgodovino in s pokli-

cem Avstrijinim, in z izročili in čutili naše prejasne cesarske hiše.

Protest se opira na nespremenljive načela resnice, pravice in sv. vere, ktere podpirati ima vsaktera vlada najsvetejši dolžnost.

Protest se nadalje slovesno zavaruje zoper rovarske ideje narodnega načela, ktere bi v svojem ravnoslednem obračanju na avstrijsko cesarstvo njegovemu obstoju mogle nevarne biti. Sovražniki papeštva so bili od nekdanj sovražniki Avstrije.

Protest je ob enem očitna in slovesna obsodba od strani katoliške Avstrije zoper rimsko politiko prevz. gosp. državnega kanclerja gr. Beusta, kakor se taista v vradnih pismih svetu pred obličjem očitno razodeva.

Gr. Beust se je ob svojem času sklicoval na očitno mnenje; tudi mi smo se sklicovali na to in predložimo toraj izrek tega očitnega mnenja, da naj se ozir ima na taisto.

Preslavno ministerstvo! Mi podpisani katoličani avstrijski nismo na samotnem s tem svojim protestom. Nezmerena večina avstrijskega prebivalstva po Avstriji misli in čuti kakor mi in je z nami, in k sreči zamoremo k temu preobilno dokazov na znanje dati. Z nami protestirajo pa tudi katoličani po Nemčii, po Francoskem, Španjskem, Laškem, Angleškem, Belgijanskem, po Ameriki, Brazilii, po južno-amerikanskih republikah in po vsem katol. svetu, — protestirajo zoper tolovajske nesramnosti, ki so storjene nad Rimom in nad poglavarjem katol. Cerkve.

Vesoljni katoliški svet je razdražen zavoljo tega. Tudi v njihove pravice se je oskrunljivo seglo, ker povsod vstavno zagotovljena verska in vestna prostost se brez svobode in samosvojnosti vesoljnega poglavarja papeža Pija IX. še misliti ne more. Zoper Rim in papeža storjeno nasilstvo je ob enem napad na pravice in na vest katoličanov.

Mi avstrijski katoličani toraj upamo od pravice in modrosti preslavnega ces. in kr. državnega ministerstva, da bode ves svoj vpliv v to obračalo, da častitljivi in slavoviti papež Pij IX., naš sv. Oče, zopet doseže svojo polno svobodo in samostalnost, da se njegova posvečena oseba ne bode varovala in spoštovala le samo s praznimi besedami, ampak v djanji in resnici, in da se mu dedina sv. Petra kakor lastina katoliške Cerkve zopet nazaj dá.

Preslavno derž. ministerstvo spolni tedaj le pravično tirjatev katoličanov avstrijskih, željo vsega katoliškega sveta, in zahteve, ki jih ima Cerkev do svoje po narodovskem pravu zabramovane lastine.

Ako je zamogla celo mala republika Ekvador tako določno protestirati zoper nasilstva, ki so storjene nad Rimom, ter si s tim povsod pridobiti sočutje ne le katoličanov, temuč vsih prijatlov pravice, pač katoliška Avstrija... ne more poostati, da bi se za pravično reč sv. Očeta z vso močjo ne pognala, da bi si s pohvalo katoliškega sveta pridobila v polni meri tudi hvaležnost in zvišano podložnost svojih lastnih katol. državljanov.

Na Dunaju, 2. vel. trav. 1871.

Dr. Miroslav Harant,

c. k. poglavarstveni svetnik in predsednik patrijotisko-katoliškega ljuškega društva na spodnjem Avstrijskem.

Francoska vojska še zmiraj divjá ter se v narodni dobi koljejo bratje med seboj. Čudna satira! Vendar pa kaže, da bode mavtarska derhal v Parizu kmali ugnana, ker Verzajlarji napredujejo. Terdnjavo Issy so vzeli Parižanom 9. t. m.

Republika Ekvador je sedanj dobo edina država,

ki se zamore v resnici katoliška imenovati, ki se je tudi v Florencii pritožila zoper krivice, ki jih je subalpinska storila nad Rimom in nad glavo katoličanstva, ter s tim nad vesoljno kat. Cerkvijo. Ta v resnici svobodna država obsega 10.300 štirjaških milj, je tedaj veči kot vsa Francija, vender pa ne še močno obljudena, ker ima le 1.500.000 duš. Dela pa velike napredke, odkar je dobila nove, katoliški Cerkvi prijazne postave; hudo delstva se teh poslednjih 10 lét manjšajo za 75 odstotkov; vede in umetnosti se razcvetajo, celo zvezdarna, v tem vročem nebem pasu, je zročena nekemu učencu preslavnega o. Secchi-a v Rimu. — Kaj imajo pa dobrega pokazati naši vekači, ki se s svobodo tolikanj bahajo, pa vsak dan rožljajo z okovi, v ktere bi radi vse vklenili, kateri niso njih nejeverne misli!

Duhorske spremembe.

V ljubljanski škofiji. Prestavljena sta čč. gg.: Škufca Anton, duh. pom., s Prema v Stari terg pri Ložu in Štupar Janez iz Fare za kateheta in duh. pomočnika v Cernomelj.

V Gorški nadškofiji. Naslednji preč. in častiti gg. so tako-le vstanovljeni: Evgenij Valussi, dr. bogoslovja, je postal profesor moral-teologije; Jožef Gabrijevčič, dr. bogoslovja pa špiritual v tuk. semenišči; Lor. Ruter, namestni vodja na Sveti gori; Jožef Skočir, vikarij v Čepovanu; Jožef Golija, vikarij v Ponikvah; Karol Kumar, koop. v Vučah; Marko Vales, koop. v Renčah; Leopold Vuk, v Pervačini; v Perteole je prišel za koop. g. Alojzij de Stefani, duh. videmske škofije. — Prestavljena sta čč. oo. kapucina: Alfonz Krašovic iz Gorice v Križ, Ubald Bergant iz Volšperga v Gorico. — Umerli so: O. Kajetan Hilčer, gvardijan kapucinov v Križu; O. Zenon Mory, kapucin; O. Avrelij Kanderan, frančiškan; O. Ermin Schmalzbauer, redovnik sv. Janeza od Boga; Mih. Rojc, kapl. v pokoju. R. I. P.! —

Iz Dunaja se je 7. majnika podala deputacija v Rim, ki sv. Očetu nese adresno katoliško-patriotičkega društva Spodnjo-avstrijskem, s katero je namestniku Kristusovemu izrečeno milovanje zavoljo laškega oropanja na Rimskem. Po številu v „Vatldu“ ima Kranjsko prelepo število podpisov, namreč 119.270. (Med temi so gotovo tudi tistih duhovnij podpisi, ki so bili poslani naravnost na Dunaj.) Ni čudo, da Tagblatt jeze póka in kriči zoper Wurmblanda.

Mir med Francijo in Nemčijo je podpisan 10. t. m. Upati je, da bodo Francozi tudi med seboj se vmirili, ko bo Pariz premagan, in mogoče je, da se do papeževe petindvajsetletnice tudi še kaj veselega sliši za vesoljni mir, ali saj za mir sv. Cerkve — na sprošnje Marije in sv. Jožefa.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. G. Jož. P., duh. v pok., 2 gl., prosijoč sv. blagoslova za odpušanje in srečno zadnjo uro. — Iz Budanj fanta: M. K. 1 gl. in J. B. 30 kr., oba z naj boljšim namenom „za sv. Očeta, in za svojo časno in večno srečo!“ — T. Kamnarjev 1 gl. 20 kr., prosi blagoslova. — T. D. 1 sr. dvajsetico: da mi sprosijo sv. Oče zdravja in blagoslova. — Iz Harij 1 gl. 50 kr. v sr. — Iz Rakitne 1½ gld. st. den. v sr. Pastor pro se et pro ovibus nos petit benedictionem.

Za g. mis. Pirca. Neka gospa 2 gl. —

Za misijon v srednji Afriki. Iz Škocijana pri Turjeku 3 gl. — Z Brezovice 3 gl.